

Presentació del *Vocabulario de Gulsoy a Énguera* (5 de juliol de 2024). — Una presentació d'un llibre sempre és motiu de benvinguda. Però si el fet en si es converteix en una efemèride o un acte històric, encara ho és més. I aquest és el cas de la darrera obra del canadenc d'origen armeni Joseph Gulsoy (Ordu, 1925), qui, a punt de complir 99 anys, veu complit també el somni de la publicació de l'obra en què treballava des de fa més de mig segle, una empresa que per a ell ha significat el retorn d'agraïment a la comarca de la Canal de Navarrés (País Valencià) i més concretament a la capital, Énguera, que el nomenà «fill adoptiu» en 2013, al si de les segones jornades dels parlars de base castellanoaragonesa.

L'acte es desenvolupà en dues parts. La primera va ser la més emotiva i personal (videoconferència en directe amb el professor Joseph Gulsoy, al Canadà, i projecció de píndoles breus sobre Gulsoy en format vídeo); i la segona part va ser la institucional.

El saló de plens de la capital canalnavarresina va ser l'escenari de la presentació dels dos llibres: *Els parlars d'Énguera, Anna, Xella, Bolbait, Navarrés, Quesa i Bicornb. Vocabulario de Enguera y de la Canal de Navarrés* (AVL, 2024) [VECN] i l'*Antologia de la literatura enguerina* [ALE] (Ajuntament d'Énguera, IETEC, 2023). L'acte, que es pot trobar enregistrat en el canal de Youtube d'Enguera TV, estava presidit per l'alcaldesa d'Énguera, Matilde Marín Palop, acompanyada del diputat de Cultura de la Diputació de València, Francisco Teruel Machí, del president de l'Institut d'Estudis Territorials El Caroig, Pep Aparicio Guadas, així com també d'Emili Casanova (UV) i Vicent F. Garcia Perales (UCH CEU, col·laborador de Gulsoy).

L'acte començà amb la trucada en directe al Canadà, a través de videoconferència. El professor Gulsoy va expressar de manera molt emotiva la gran satisfacció que li produïa poder adreçar-se en directe al públic assistent, tot destacant la importància del *Vocabulario* i l'agraïment al poble que l'havia fet "alizonenco" (és l'expressió local per referir-se a una persona d'esperit enguerí de soca-rel). Seguidament es projectà el moment en què Gulsoy descobreix la portada del llibre (precisament un "llicsó" o *alizón*, idea del curador del llibre i tècnic de l'AVL Emili Sáez), així com altres vídeos curts de converses amb el seu col·laborador Vicent Garcia Perales (artífex d'aquesta primera part). «Heu enviat un alizón a un altre alizón», deia humorísticament el professor Gulsoy fent referència a la portada del llibre rebut (4 de juliol de 2024). Finalment es donà a conèixer un breu audiovisual de poc més d'un minut, que recorre la vida de Gulsoy en fotografies. Per acabar la part més emotiva, es projectà un vídeo breu que el mateix Gulsoy va gravar el mateix dia de la presentació, en què destaca que l'obra que es presenta no és només de la Canal de Navarrés, sinó que és un «vocabulario de todas las hablas churras y dialectos afines».

Seguidament l'alcaldesa d'Énguera donava la benvinguda tot explicant el context que els havia dut a aquesta publicació tan esperada durant les darreres dècades. «Ojalá que no perdamos la savia alizonenca de nuestras raíces», destacà en paraules de José Ciges, escriptor local, i donà pas a la presidenta de l'AVL. Verònica Cantó aportà la complaença de l'AVL per haver complit la paraula donada a Gulsoy amb la publicació del *VECN*, després de l'esforç, la passió i la vida que el catedràtic canadenc d'origen armeni hi dedicà i, sobretot, després del reconeixement de l'AVL amb la concessió de la medalla en 2017. Cantó descrigué el "compendi lexicogràfic" que, amb 6.700 paraules, inclou informació addicional com les fonts de la literatura enguerina (publicada per l'Ajuntament i l'Institut d'estudis territorials el Caroig [IETEC]) i els exemples *in situ* que Gulsoy arreglè de viva veu als anys seixanta i setanta. «Un llegat cultural molt valuós» que cal preservar des dels punts de trobada, que no de barrera, que proporcionen les llengües.

Després que el diputat de Cultura, Francisco Teruel, manifestara que se sentia "aborronat" per l'acte i oferira tot el suport de la Diputació de València per a aquest tipus de projectes, es donà pas a la intervenció del catedràtic de la Universitat de València Emili Casanova, que qualificà el *VECN* de «guia per a tots els estudiosos de les parles valencianes, tinguen la base que tinguen». Segons l'agullentí, el 83 % de les paraules que recull Gulsoy són també d'ús comú entre els valencians de la

Vall d'Albaida. A més, «no es podria estudiar el valencià sense les variants de la Canal i la resta de la zona castellanoparlant valenciana». Casanova considera que Joan Coromines va trobar en Joseph Gulsoy “el fill que mai va tindre” i que, ahora, Gulsoy havia tingut un “pare etimològic” que l’havia guiat en tot moment de la seua vida i del qual es confessa deixeble incondicional. Finalment Casanova alludí a la seua visita personal de 2008 al Canadà, en què Gulsoy li manifestava: «He de resistir i he de viure per correspondre a l’amabilitat de la gent d’Ènguera i de la Canal de Navarrés, que es van bolcar en tot moment amb mi; he d’acabar, doncs, el diccionari que tinc promès».

L’acte continuà amb les paraules de Vicent F. Garcia Perales, que destacà el qualificatiu que Gulsoy li atribueix en la Introducció del *VECN*, «el meu afable col·laborador crític». Destacà el seu paper com a fil conductor entre la neboda neta de Gulsoy (Minerva), Emili Casanova, l’AVL, l’IE-TEC, etc., a més de col·laborador incondicional des que en 2014 Gulsoy ho publicà en la Jornada dels parlars xurros, que tingué lloc l’any anterior a Ènguera. Garcia Perales mostrà el seu agraïment a les institucions implicades i feu la crida perquè l’Ajuntament d’Ènguera dedique un carrer al “catedràtic Joseph Gulsoy” (com també el té Xàtiva al “lingüística Sanelo”, autor amb què Gulsoy es doctorà). Així mateix destacà la insistència vital que el *VECN* significa per a l’amic Gulsoy, que és omnipresent en l’epistolari amb el mestre Coromines. Va concloure amb les paraules de Gulsoy: «Aquesta cosa no es farà mai; això no es farà un altre cop». Es referia tant a la presentació d’una obra d’aquest calat com també a la mateixa publicació d’una obra «de tots els parlars xurros» com és el *VECN*.

Per finalitzar l’acte, prengué la paraula el president de l’IETEC, Pep Aparicio Guadas, que reivindicà el caràcter rural de la Canal de Navarrés i la seua llengua, símbol d’identitat que és capaç de crear un univers nou molt ric ja des del segle XIII, com demostra el *VECN*.

Posà punt i final a l’acte l’agraïment de l’alcaldessa Matilde Marín Palop, que convidà a gaudir del *VECN* i l’*ALE*, fruit de l’esforç de tots.

Vicent F. GARCIA PERALES
Universitat CEU Cardenal Herrera

XX Col·loqui Internacional de Llengua i Literatura Catalanes a Poznań (9-13 de juliol de 2024). — Entre el 9 i el 13 de juliol de 2024 la Universitat Adam Mickiewicz (UAM), una institució polonesa amb llarga tradició en estudis de catalanística, on s’imparteix docència d’estudis catalans des del curs 1989-90, va acollir el XX Col·loqui Internacional de Llengua i Literatura Catalanes de l’AILLC.

El Col·loqui, celebrat a la seu de la Facultat de Llengües i Literatures Modernes (Collegium NOVUM) i al Rectorat de la UAM (Collegium Minus), va ser organitzat per l’AILLC i la UAM i va comptar amb la col·laboració del Centre d’Estudis Catalans (UAM), la Facultat de Neofilologia (UAM), l’Institut de Llengües i literatures romàniques (UAM) i l’Institut Ramon Llull. Van prendre-hi part un centenar d’investigadors i filòlegs, tant estudiosos polonesos de la catalanística com professors i investigadors de tot el domini lingüístic català, així com altres especialistes i docents vinguts d’Espanya, Estats Units, França, Hongria i Itàlia, entre d’altres.

El dimarts 9 de juliol, la rectora de la universitat, Bogumiła Kaniewska, va rebre formalment la delegació catalana composta per membres de la Junta de l’AILLC i la presidència del Col·loqui al Rectorat de la UAM (Collegium Minus). La inauguració oficial va tenir lloc a l’Aula Lubrańskiego i va comptar, a banda de la rectora, amb les intervencions protocol·làries de Krzysztof Stroński, degà de la Facultat de Llengües i Literatures Modernes; Mirosław Loba, director de l’Institut de Llengües i Literatures Romàniques; Beatrice Schmid, presidenta de l’AILLC; Barbara Łuczak, presidenta del Col·loqui, que va traduir les intervencions al polonès i al català; i Alfons Gregori, secretari del Col·lo-